

Μια μαρτυρία ζωής**Θυσία, θάνατος, δώρο...**

*Ο Benoit de Sarcus είναι γυναικολόγος σε ένα νοσοκομείο του Παρισιού. Εδώ και δέκα χρόνια, έχασε ένα κοριτσάκι 6 ετών...
Θέλησε να καταλάβει το βαθύ νόημα αυτής της δοκιμασίας.*

«Πάρα πολύ καιρό η ιστορία του Αβραάμ και η θυσία του Ισαάκ, ήταν για μένα αγανάκτηση και φοβερός πόνος. Η ιδέα ότι ένας πατέρας μπορούσε να δοκιμαστεί λαβαίνοντας τη διάταξη να σφάζει το γιο του και παρουσιάζοντας αυτή τη δοκιμασία επιτυχία και υπόδειγμα εποικοδομητικό για τους πιστούς, μου φαινόταν διαβολική.

Η ζωή όμως μ' έκανε να καταλάβω αυτήν την ιστορία με την καρδιά και με το νου.

Το δεύτερο παιδί μας, ονομαζόταν Μαρία, έζησε 6 χρόνια κι έφυγε μέσα σε λίγες μέρες από εγκεφαλικό επεισόδιο. Επί πολλά χρόνια, μου ήταν αδιανόητο να πιστέψω ότι ο θάνατός της θα μπορούσε να ήταν δοκιμασία που μου έστειλε ο Θεός. Η επανάσταση και η αγανάκτηση που αισθανόμουν μπρος σ' αυτή την ιδέα, υπενθύμιζαν τη βαθιά πληγή που μου άνοιξε ο πόνος του θανάτου της.

Παρ' όλα αυτά, η ζωή συνεχίστηκε. Το τραυματισμένο μας ζευγάρι, απέκτησε άλλα δυο αγόρια. Η χαρά της γέννησής τους, μετρίασε λίγο τον πόνο που παρέμεινε ζωντανός.

Εδώ κι ένα χρόνο, διάβασα πολλούς συγγραφείς που σχολίαζαν την ιστορία της θυσίας του Ισαάκ. Κανένας δεν με ικανοποίησε. Διάβασα το βιβλίο μιας φίλης που διηγείται το ξεκίνημα μιας νέας ζωής μετά από την περιπέτεια ενός καρκίνου. Με εντυπωσίασε το απόσπασμα, που περιγράφει λεπτομερώς τη ζωή σαν ένα δώρο του Θεού και πώς αυτή η κατανόηση, άλλαξε ριζικά τη ζωή της. Αισθάνθηκα ότι χύθηκε μέσα μου. Πράγματι, αυτός ο λόγος αλήθειας αντήχησε στην καρδιά μου για ν' αγγίξει μιαν αλήθεια που ανέβαινε απ' όλο μου το είναι. Ήταν τόσο απλό και όμως δεν το είχα ποτέ σκεφτεί. Η δοκιμασία του Αβραάμ είναι το πέρασμα από το χρέος στην προσφορά. Ο Ισαάκ είναι ο γιος της υπόσχεσης, το παιδί που αναμενόταν από πολύ καιρό. Είναι ο μονάκριβος γιος της στείρας αναμονής, όλες οι αυταπάτες ενός δυστυχισμένου και φτωχού ανθρώπου, εφόσον για τους Εβραίους ο μόνος πλούτος που αξίζει, είναι οι πολυάριθμοι απόγονοι. Πώς ο Ισαάκ θα μπορούσε να ζήσει την ανθρώπινη ζωή του με όλο αυτό βάρος πάνω στους ώμους του; Έπρεπε το δώρο που του έκανε ο Θεός στο παιδί της υπόσχεσης, να περάσει από το δρόμο της θυσίας. Αυτή η θυσία, σημαίνει ότι ο Αβραάμ υπήρξε ικανός, με τη σειρά του, να δώσει τον Ισαάκ στο Θεό και με την πράξη αυτή, να επιτρέψει στον Ισαάκ να γίνει ο αυτουργός της δικής του ιστορίας και κατόπιν να γίνει πατέρας με τη σειρά του.

Όταν κατάλαβα αυτό, «ξεαναδιάβασα» την ιστορία του θανάτου της μικρής μας Μαρίας μέσα στο φως της θυσίας του Ισαάκ. Πριν τη χάσουμε ήμουν «μισός» πατέρας, είχα διανύσει το μισό δρόμο, τον πιο εύκολο. Είχα γεννήσει δύο παιδιά, τα παιδιά μου...

«Δέξου, Κύριε, αυτό το δώρο που Σου κάνω σήμερα, εννέα χρόνια μετά. Σου τη χαρίζω τη μικρή μας Μαρία, δε μας ανήκει πια».

Ξαφνικά, ο πόνος μου μ' εγκαταλείπει, αισθάνομαι πιο ελεύθερος, όπως περνά κάποιος από το «έχω» στο «είμαι». Δεν ξέρω αν θα είμαι ένας καλύτερος πατέρας για τα 3 μας αγόρια, αλλά έχω συνειδητοποιήσει τώρα, ότι η ζωή τους είναι δώρο

του Πνεύματος που φυσάει όπου θέλει. Δεν είμαι παρά ένας θετός πατέρας, ένας διαχειριστής που προσπαθεί να είναι πιστός στην αγάπη του Κυρίου του. Είναι πολύ δύσκολο να εννοήσει κανείς τις παραβολές της Βίβλου. Η δυσκολία έγκειται στο ότι ο πόνος ενσαρκώνεται στη ζωή μας, στις εμπειρίες μας, στο δρόμο της δοκιμασίας μας.

Όταν η παραβολή γίνεται ζωή, ύστερα το τέλος ενός μεγάλου πόνου, το βλέμμα μας πάνω στους άλλους τροποποιείται. Η καρδιά μας διευρύνεται. Καταλαβαίνουμε με την καρδιά αυτούς που μας περιβάλλουν, τα παιδιά, τους ενήλικες, τους ανάπηρους, τους πλούσιους και τους ισχυρούς. Έχουμε όλοι στο βάθος της καρδιάς μας ένα πόνο μυστικό. Όλοι κάπου πονάμε γιατί δεν μπορούμε να ζούμε χωρίς ν' αγαπάμε και δεν μπορούμε ν' αγαπάμε χωρίς να πονάμε.

Όταν καταφέρνουμε να δούμε τη ζωή μας στο φως του Χριστού, είμαστε σαν τη Μαγδαληνή που ξεφώνισε «Ραμπούνι... Κύριε!», σαν το Θωμά: «ο Κύριος μου και ο Θεός μου», όπως τον Ιωάννη «είναι ο Θεός μου», σαν τους μαθητές της Εμμαούς, σαν τον Παύλο και το Στέφανο και όλη αυτή την ατέλειωτη αλυσίδα μαρτύρων της Καλής Αγγελίας, τους οποίους μια μέρα άγγιξε το Πνεύμα και μας μετάδωσαν την πίστη.

Και ο ρόλος μας πάνω στη γη, είναι να μεταβιβάσουμε στους άλλους «εν αληθεία» Αυτόν που είναι Φως μέσα στο σκοτάδι μας: Κάποιος προπορεύεται στο δρόμο του πόνου μας, Κάποιος που κατέβηκε στον Άδη και την τρίτη μέρα...

Benoit de Sarcus

απόδοση αδ. Αικατερίνη Μαϊδιώτου
Κέρκυρα

Για τους νεκρούς μας

Τους νεκρούς μας θυμόμαστε πάντα
Και γι' αυτούς προσευχόμαστε τώρα
Ο Θεός να τους πάρει κοντά του
Ο Θεός να τους έχει μαζί του
Στην αιώνια ζωή των αγίων

Την ημέρα των νεκρών προσευχόμαστε
Για γνωστούς και αγνώστους που έζησαν
Στην αγκαλιά του Χριστού μας
Ας συνεχίσουν να ζουν
Και ν' αγαπούν

* Από Cd με τίτλο *Δόξα τω Θεώ - Παιδικά Τραγούδια*, των Θόδωρου Κοντίδη (λόγια) - Ζωζέφ Ακεψιμά (μουσική) – Μαργαρίτας Παπαδημητρίου (σολίστ).

Ανοιχτή επιστολή

Δίνεις ελπίδα, ειρήνη...

Αγαπημένε μου Κάρολε,

Τώρα αισθάνομαι ότι μπορώ να απευθύνομαι σε σένα έτσι. Πρώτα δε μπορούσα - ενώ ήσουν ανάμεσα μας ποτέ δε θα τολμούσα. Ήσουν η αγιότητά του, ο πάπας Κάρολος Βοϊτύλα. Αλλά από τότε που βρίσκεσαι εκεί ψηλά, συγχώρεσε με αν τολμώ, συγχώρεσε αν κάνω λάθος, εγώ σε νιώθω σαν φίλο που είναι κοντά μας όπως ο Πατέρας Πίο - και μάλιστα φίλο που έχει όνομα. Είναι ωραίο να σε φαντάζομαι εκεί ψηλά με πρόσωπο επιτέλους χαλαρό, χαμογελαστό και με τα χέρια που δεν τρέμουν πια - Είναι ωραίο να σε φαντάζομαι επιτέλους υγιή. Και όμως όταν σκέφτομαι τις τελευταίες σου μέρες, την τελευταία Τετάρτη που εμφανίστηκες στον Άγιο Πέτρο με την αναπνοή να σε πνίγει στο λαιμό, δεν μπορώ να αισθανθώ πόνο, μελαγχολία ή λύπη. Και δεν μπορώ, επειδή εσύ ποτέ δεν έστειλες στην καρδιά μας, μηνύματα πόνου.

Όλα όσα μας έδειξες και συνεπώς μας δίδαξες ήταν ωραία. Είναι αλήθεια, μας έκανες να δούμε από κοντά τι σημαίνει πόνος επιτρέποντας στις τηλεοπτικές κάμερες να τον «πάρουν» και να τον μεταφέρουν μέσα στα σπίτια μας. Και δεν το έκανες για να μας στεναχωρήσεις. Επειδή τα βάσανα σου δεν μας έδειχναν ποτέ απελπισία, μας έδειχναν μονάχα κουράγιο. Και έτσι μας δίδαξες ότι δεν πρέπει ποτέ να υποχωρούμε, ότι δεν πρέπει να φοβούμαστε τον πόνο, μας έδειξες ότι δεν πρέπει να ζούμε με τον τρόπο του θανάτου. Το μήνυμά σου μάς έδωσε δύναμη: τώρα όλα είναι ευκολότερα.

Όταν σε έβλεπα στο βίντεο να υποφέρεις κατ' αυτό τον τρόπο, αλλά πάντοτε με μια γαλήνια έκφραση στα μάτια, για να μην μας φοβίσεις, τις τελευταίες μέρες μου έρχονταν στο νου τα πάθη του Χριστού. Ποτέ δεν είδαμε τα πάθη του Χριστού, μας τα διηγήθηκαν μόνο τα Ευαγγέλια και οι ιστορικοί. Όμως πιστεύω ότι αν τότε, αν προ 2000 χρόνων υπήρχε τηλεόραση, τα πάθη και τον πόνο του Ιησού δε θα τα βλέπαμε διαφορετικά από τα πάθη και τον πόνο το δικό σου: με το σώμα ταλαιπωρημένο από τις πληγές και το γλυκό χαμόγελο για να μας γεμίζει ελπίδα για το αύριο και τον κόσμο όπου αυτή τη στιγμή βρίσκεσαι.

Αλλά Εκείνος ήταν Υιός του Θεού. Εσύ Κάρολε; Πώς μπόρεσες να βρεις τη δύναμη να μας δείξεις από εκείνο το παράθυρο, στην πλατεία του Αγίου Πέτρου, τα μεγάλα βάσανά σου; Δυσκολεύτηκα πολύ για να βρω μιαν απάντηση. Όμως τώρα έχω πεισθεί: ο κόσμος είχε ανάγκη μιας απόδειξης για να πιστέψει. Την απόδειξη των 2000 χρόνων, πολλοί από μας την είχαμε ξεχάσει. Και ο Θεός έστειλε στη γη Εσένα : έναν αλλά υιό, αδελφό του Ιησού Χριστού. Να γιατί τα βάσανα σου ποτέ δεν μας προκάλεσαν φόβο. Να γιατί η τελετή της κηδείας σου δεν μας γέμισε δάκρυα. Να γιατί δεν μπορέσαμε να νιώσουμε θλίψη. Η κηδεία σου μας φαινόταν γιορτή. Η γιορτή της πίστης. Ακόμη και αυτοί που συγκινήθηκαν, θέλω να πω αυτοί που έκλαιγαν, δεν το έκαναν από πόνο. Συγκινήθηκαν επειδή ένιωσαν ότι στην πλατεία εκείνη, στο φέρετρο εκείνο, είχε κατεβεί τόση αγάπη. Είχε κατεβεί η αγάπη του Θεού.

Το πλήθος του κόσμου το κατάλαβε και φώναζε : «Άγιος, αμέσως». Ναι, όσοι βρίσκονταν στην πλατεία και όσοι είμαστε στο σπίτι, μπροστά στην τηλεόραση, είχαμε την αίσθηση την ημέρα εκείνη, ότι τα τελευταία 27 χρόνια δεν γνωρίσαμε απλά ένα μεγάλο Πάπα. Όχι, δεν συνέβη μόνο αυτό. Νιώσαμε ότι υπήρξαμε προνομιούχοι αφού γίναμε μάρτυρες ενός έκτακτου γεγονότος : ένας άνθρωπος εστάλη από το Θεό ανάμεσά μας για να αφυπνίσει τον κόσμο. Για να μας κάνει να

φωνάζουμε, όπως συνέβη στην πλατεία : φτάνει πια το μίσος, φτάνει ο πόλεμος, φτάνει ο ρατσισμός, φτάνουν οι μνησικακίες, φτάνουν οι εχθρικές πολιτικές.

Από εκείνη την πλατεία, την ημέρα της κηδείας, εσύ έστειλες στις καρδιές μας ένα εκπληκτικό μήνυμα που έχε ως τίτλο τη λέξη «ειρήνη». Αλλιώς, πώς εξηγείται ότι συγκεντρώθηκε τόσοσ κόσμος διαφορετικής εθνικότητας και θρησκευτικής πίστης; Πώς έγινε και στην πλατεία αυτή δεν συνέβη καμιά αταξία; Πώς η Ρώμη κατόρθωσε να υποδεχθεί εκείνο το απέραντο πλήθος χωρίς επεισόδια;

Πρώτα η αρρώστια σου, κατόπιν ο θάνατός σου μαζί με το κουράγιο σου, μας μετέδωσαν ένα μήνυμα τόσο δυνατό, τόσο καθοριστικό, τόσο συναρπαστικό και συγκινητικό που δεν μπορούσε να προέλθει παρά μόνο από κάποιον που είχε μέσα του κάτι θεϊκό. Πιστεύω ότι όλα αυτά θα ήταν αδύνατο να είχαν συμβεί, εάν εσύ δεν ήσουν παιδί του Θεού. Και ακριβώς χάρη στη θεία δύναμη που είχες μέσα σου, μπόρεσες να μας υπενθυμίσεις ότι είμαστε όλοι παιδιά του Θεού.

Με αυτή την πεποίθηση σε απεκάλεσα στην αρχή «αγαπημένε μου Κάρολε», απευθύνθηκα σε σένα στον ενικό, σου έγραψα όπως γράφουν σε αγαπημένο φίλο. Χρησιμοποίησα το ύφος και τη γλώσσα με την οποία μιλάμε όταν απευθυνόμαστε στους αγίους κατά την προσευχή. Επειδή πιστεύω ότι για την αγιοσύνη σου ελάχιστοι πιστοί μπορούν τώρα να αμφιβάλλουν. Και όσοι δεν πιστεύουν, δεν μπορούν να μην προβληματιστούν μέσα τους, σκεπτόμενοι εσένα και όσα μας έχεις δείξει.

Εξάλλου και ο Ιωσήφ Ράτσιγγερ, την ημέρα της αναχώρησής σου για τον άλλο κόσμο, είπε: «Τώρα ο πάπας Βοϋτίλα έφθασε στον Πατέρα, είναι δίπλα του». Και όλα αυτά τα πρόσωπα που μας διηγούνται ότι θεραπεύτηκαν θαυματουργικά από σένα, επιβεβαίωσαν : ζήσαμε στην εποχή ενός Αγίου.

Ένα μήνα ολόκληρο σκεπτόμουνα, από την ημέρα του θανάτου σου. Και τώρα θέλησα να σου γράψω : ευχαριστώ Κάρολε.

Sandro Mayer

Μετάφραση : Πέτρος Ανδριώτης
Τήνος, 30/7/2005

Κατηχητική σημείωση

«Για τους νεκρούς μας». Μια από τις δυσκολίες αυτής της συλλογής είναι πώς να μιλήσει για το θάνατο. Το παιδί από 5-6 χρονών έχει την έννοια του θανάτου. Είναι πολύ σημαντικό οι μεγάλοι να του διδάξουν τι πιστεύουν για το θάνατο και να του μιλήσουν για αυτόν. Αν δεν μπορούμε να μιλήσουμε στα παιδιά για το θάνατο, τότε αυτό είναι ένα μεγάλο πρόβλημα και για μας και για εκείνα. Η κοινωνία και η ενότητα με αυτούς που αγαπάμε και πέρασαν από αυτόν τον κόσμο, συνεχίζεται εν Χριστώ. Είναι λοιπόν τραγούδι ζωής και μεγάλης εμπιστοσύνης στην αγάπη του Θεού, που «δεν εγκαταλείπει την ψυχή μου στον Άδη κι ούτε αφήνει τον πιστό του ν' αντικρίσει την φθορά» όπως λέει ο ψαλμός 15.

(Παρουσίαση Θ. Κ. και Ζ. Α.)

40 χρόνια από τη λήξη

Η Β΄ Βατικανή Σύνοδος

π. Αθανάσιος Αρμάος

Β΄ μέρος της συνέντευξης στον π. Γ. Μαραγκό

• *Μετά από τις μεθοδολογικές αναζητήσεις και την τριβή των συνοδικών στο διάλογο, ποιο ήταν το θέμα που επικράτησε κατά τη δεύτερη περίοδο;*

- Η β΄ περίοδος κράτησε από τις 29 Σεπτεμβρίου ως τις 4 Δεκεμβρίου 1963. Το κέντρο βάρους αυτής της περιόδου έπεσε στο εκκλησιολογικό θέμα. Οι μακρές αγορεύσεις του πρώτου μήνα κατέληξαν στην ιστορική ψηφοφορία της 30^{ης} Οκτωβρίου κατά την οποία η συντριπτική πλειοψηφία αποφάνθηκε ότι κάθε επίσκοπος με την αρχιερατική χειροτονία (και όχι με την ονομασία του από τον Πάπα) γίνεται μέλος του συλλόγου των επισκόπων και ότι ο σύλλογος αυτός αποτελεί τη διαδοχή του συλλόγου των Αποστόλων. Ο σύλλογος των επισκόπων, με πρόεδρο το διάδοχο του Πέτρου, αποτελεί **θείω δικαίω την ανώτατη εξουσία** μέσα στην Εκκλησία.

Αναπτύσσοντας τη **συλλογικότητα των Επισκόπων**, η Β΄ Σύνοδος του Βατικανού συμπλήρωνε ουσιαστικά την Α΄ Σύνοδο του Βατικανού, η οποία είχε ασχοληθεί έντονα με το Πρωτείο του Επισκόπου Ρώμης. Προφανώς η Θεία Πρόνοια θέλησε να συμπληρωθεί το έργο της προηγούμενης Συνόδου μέσα στη νέα κατάσταση της Εκκλησίας, στον εικοστό αιώνα!

Μαζί με τη συλλογικότητα των επισκόπων ψηφίσθηκε και η αποκατάσταση της μονίμου διακονίας στις ιεραποστολικές χώρες και εκεί όπου το εγκρίνει η τοπική ιεραρχία, περιγράφηκε ο ρόλος των λαϊκών μέσα στην Εκκλησία, η συμμετοχή τους στο βασιλείο ιεράτευμα, η κλήση όλου του λαού του Θεού στην αγιοσύνη και στην τελειότητα και έγινε πρόταση να εισαχθεί στο σχέδιο το κεφάλαιο πάνω στην αιειάρθενο Μαρία, την τελειότερη κόρη της Εκκλησίας.

Το ίδιο εκκλησιολογικό θέμα στη συγκεκριμένη του μορφή και εφαρμογή απασχολούσε και το επόμενο σχέδιο πάνω στο ποιμαντικό έργο των επισκόπων. Με ιδιαίτερη ένταση τέθηκε το πρόβλημα των σχέσεων των Επισκόπων και της Ρωμαϊκής Κούριας. Πολλοί Πατέρες πρότειναν τη διεθνοποίηση των κεντρικών αυτών οργανισμών της Εκκλησίας, όπου κατά κανόνα κυριαρχούσε το ιταλικό στοιχείο. Ιδιαίτερη εντύπωση προξένησαν οι επεμβάσεις του πατριάρχη των Μελχιτών Μαξίμου Δ΄ απηχώντας τη φωνή της Ανατολής που διατήρησε πάντοτε το συνοδικό σύστημα στο εκκλησιαστικό της πολίτευμα, πρότεινε τη σύσταση μιας παγκόσμιας Συνόδου Επισκόπων, η οποία υπό την προεδρία του επισκόπου Ρώμης θα αναλάμβανε την κεντρική διακυβέρνηση της Εκκλησίας. Ο ρόλος της Ρωμαϊκής Κούριας θα περιοριζόταν μ' αυτό τον τρόπο, σε ρόλο εκτελεστικού οργάνου.

Παρά τις αντιδράσεις των στελεχών της Κούριας, με πρωτοστάτη τον καρδινάλιο Οτταβιάνι, και οι δύο αυτές προτάσεις δεν άργησαν να μετατραπούν σε πραγματικότητα. Στις 15 Σεπτεμβρίου 1965 ο πάπας Παύλος ΣΤ΄ ανήγγειλε τη σύσταση της **Συνόδου των Επισκόπων** που αποτελείται από τους προέδρους των κατά τόπους Συνόδων της Ιεραρχίας και έχει προορισμό να συμμετέχει στην κεντρική διακυβέρνηση του Πάπα. Η πρώτη συνέλευσή της ορίσθηκε για το Σεπτέμβριο του 1967.

• *Είναι αλήθεια ότι η 3^η περίοδος της Συνόδου ήταν η πιο ταραχώδης, αλλά και αυτή που άγγιξε το ακανθώδες θέμα της θρησκευτικής ελευθερίας, με τη διάστασή του εσωτερικά και εξωτερικά της Εκκλησίας...*

- Η γ' περίοδος, που άρχισε στις 14 Σεπτεμβρίου 1964, ασχολήθηκε και πάλι με το εκκλησιολογικό θέμα που είχε προκαλέσει παγχριστιανικό ενδιαφέρον και είχε γίνει το θέμα της πρώτης εγκυκλίου του πάπα Παύλου ΣΤ' «*Την Εκκλησίαν αυτού*», η οποία υπογράφηκε στις 6 Αυγούστου 1964.

Στις 21 Νοεμβρίου, με τη λήξη της γ' περιόδου ψηφίστηκε πανηγυρικά η συνοδική τριλογία: «Περί Εκκλησίας», «Περί Καθολικών Ανατολικών Εκκλησιών» και «Περί Οικουμενισμού». Δικαιολογημένα τα κείμενα αυτά χαρακτηρίστηκαν σαν τριλογία, γιατί βασικά στρέφονται γύρω από το ίδιο θέμα, την Εκκλησία: το πρώτο παρουσιάζει τη σύστασή της, το δεύτερο τις εσωτερικές της διαστάσεις και το τρίτο τους παγχριστιανικούς της ορίζοντες.

Πολλά άλλα θέματα απασχόλησαν τη Σύνοδο, όπως η αποστολή των λαϊκών, η μόρφωση του κλήρου, οι ιεραποστολές, τα καθολικά σχολεία κ.λπ. Αξίζει να αναφέρουμε ιδιαίτερα τη δήλωση πάνω στις μη χριστιανικές θρησκείες που καταδικάζει κάθε διωγμό για λόγους θρησκευτικούς ή φυλετικούς και εκφράζει λύπη για τα δεινά που υπέφεραν οι Εβραίοι στο παρελθόν από μέρους χριστιανικών χωρών. Υπεύθυνοι για το σταυρικό θάνατο του Χριστού δεν είναι το γένος των Εβραίων, αλλά οι αμαρτίες των ανθρώπων. Η δήλωση αυτή, που προκάλεσε και πολιτικές αντιδράσεις αραβικών χωρών και άλλων ανατολικών που παρεξήγησαν το νόημά της, ψηφίστηκε στην δ' περίοδο.

Η γ' περίοδος έληξε με ζωηρές αντιφωνίες των συνοδικών πάνω στη θρησκευτική ελευθερία. Η πλειοψηφία απαιτούσε να ψηφιστεί, ενώ μία δυναμική μειοψηφία ζητούσε την αναβολή της. Η διαφορά αντιλήψεων οφειλόταν στις διαφορετικές πολιτικές συνθήκες των τοπικών Εκκλησιών που αλλού αποτελούν πατροπαράδοτη Εκκλησία του κράτους και αλλού ασήμαντη ή και διωκόμενη μειονότητα. Δεν μπορούσε όμως η Εκκλησία εν ονόματι της αλήθειας που κατέχει να διεκδικήσει άλλη ελευθερία για τον εαυτό της και άλλη να αναγνωρίσει στους άλλους που βρίσκονται στην αλήθεια και η θρησκεία αποτελεί πλάνη. Ασφαλώς, αυτή καθ' εαυτή η πλάνη δεν έχει δικαιώματα, αλλά έχει δικαιώματα ο άνθρωπος, που πλάστηκε ελεύθερος, έστω και αν βρίσκεται σε πλάνη. Τελικά αποφασίστηκε η αναβολή, αφού δόθηκε η υπόσχεση ότι με το ίδιο θέμα θα άρχιζε η επόμενη περίοδος.

• *Η 4^η και τελευταία περίοδος της Συνόδου! Αλλά και η ύστατη λέξη της Συνόδου...*

- Στις 14 Σεπτεμβρίου 1965 άρχισε η δ' και τελευταία περίοδος της Συνόδου. Μεγάλο έργο είχε συντελεστεί αλλά και μεγάλο έργο παρέμενε για συμπλήρωση. Είχαν ψηφισθεί ως τώρα 5 συνοδικά κείμενα, ενώ παρέμεναν ακόμα άλλα 11. Στο διάστημα που μεσολάβησε, οι συνοδικές επιτροπές τόνωσαν τη δραστηριότητά τους. Σύμφωνα με τις γραπτές και προφορικές υποδείξεις των Πατέρων τα κείμενα έπαιρναν τις τελευταίες τροποποιήσεις για να παρουσιαστούν για τελευταία φορά στη συνοδική ομήγυρη. Πάνω σε σταθερά θεμέλια είχαν κτιστεί τα τείχη του αχειροποίητου αυτού ναού της Συνόδου που ανέμενε τώρα την ολοκλήρωση της σκεπής και του τρούλου του.

Τα μεγάλα θέματα της θρησκευτικής ελευθερίας, της αποκάλυψης, της Εκκλησίας μέσα στον σύγχρονο κόσμο επανήλθαν και πάλι στο προσκήνιο. Έγινε λόγος για τον έλεγχο των γεννήσεων, τη χρήση των ατομικών όπλων, τον

αφοπλισμό και την ειρήνη. Το επίμαχο θέμα του ελέγχου των γεννήσεων σύμφωνα με την επιθυμία του Πάπα δε συζητήθηκε αναλυτικά στη Σύνοδο, αλλά ανατέθηκε σε μια διεθνή επιτροπή θεολόγων και λαϊκών που συστήθηκε τον Ιούνιο 1964. Ο Παύλος ΣΤ΄ ζήτησε επίσης να αφηθεί στην Αγία Έδρα η εξέταση των προβλημάτων των μεικτών γάμων, καθώς και το θέμα της αγαμίας του κλήρου στη Δυτική Εκκλησία. Τα πολύπλοκα και λεπτά αυτά προβλήματα απαιτούσαν περισσότερο χρόνο για μια μελετημένη και ώριμη απόφαση.

• *Θα θέλατε να συνοψίσετε το επιτευχθέν έργο εστιάζοντας τις προσπάθειες και επιτυχίες στο τρίπτυχο όπως το είχε καθορίσει ο πάπας Παύλος ΣΤ΄ από τις πρώτες επιλογές του...*

- Πράγματι ο Διάλογος έπρεπε να στραφεί σε τρεις διαστάσεις: την εσωτερική μεταρρύθμιση, τις σχέσεις μεταξύ χριστιανών και την παρουσία της Εκκλησίας μέσα στον κόσμο.

1/ Εσωτερική μεταρρύθμιση. Τα επιτεύγματα αυτά της Συνόδου έχουν ανυπολόγιστη ιστορική και οικουμενική σπουδαιότητα. Η Α΄ Σύνοδος του Βατικανού είχε θεσπίσει το πρωτείο και το αλάθητο του Πάπα. Τώρα με τη θεωρητική και έμπρακτη συλλογικότητα των Επισκόπων καθορίστηκε η έννοια και ο ρόλος των Επισκόπων ως διαδόχων των Αποστόλων και αποκαταστάθηκε η ισορροπία των σχέσεών τους με το διάδοχο του Αποστόλου Πέτρου.

Στη σεπτή ομήγυρη ήλθαν και πάλι τα θέματα του οικουμενισμού, των σχέσεων με τους μη χριστιανούς και της θρησκευτικής ελευθερίας που αποτελούσαν το σχέδιο «Περί Οικουμενισμού». Τα δύο τελευταία κεφάλαια χωρίστηκαν σε ξεχωριστές δηλώσεις της Συνόδου και έτσι το διάταγμα που τελικά προέκυψε και ψηφίστηκε στην γ΄ περίοδο περιλαμβάνει μόνο τρία κεφάλαια: α) Αρχές της Καθολικής Εκκλησίας για τον Οικουμενισμό, β) Η Εξάσκηση του Οικουμενισμού, και γ) Εκκλησίες και Εκκλησιαστικές Κοινότητες χωρισμένες από την Αποστολική Έδρα της Ρώμης.

Χωρίς να κρύβει την ενότητα και το πρωτείο της αλήθειας που η Καθολική Εκκλησία πιστεύει ότι κατέχει σε όλη τους την πληρότητα, το διάταγμα προτρέπει τους καθολικούς στην οικουμενική κίνηση, στην αμοιβαία εκτίμηση και συμπροσευχή με τους άλλους χριστιανούς, στην αδελφική γνωριμία και συνεργασία για μια κοινή χριστιανική μαρτυρία στον κόσμο και την προετοιμασία της ολοκληρωτικής χριστιανικής ενότητας. Γίνεται καθαρή διάκριση μεταξύ των Αποστολικών Εκκλησιών της Ανατολής και του Προτεσταντισμού της Δύσης. Ο αυθεντικός εκκλησιολογικός χαρακτήρας των πρώτων και τα έγκυρα μυστήριά τους επιτρέπουν ακόμη και τη μυστηριακή κοινωνία: «Επειδή οι Εκκλησίες αυτές, αν και χωρισμένες, έχουν αληθινά μυστήρια και προπάντων, χάρη στην αποστολική διαδοχή τους, την Ιεροσύνη και τη Θεία Ευχαριστία, διαμέσου των οποίων παραμένουν ακόμη ενωμένες μαζί μας με σφικτούς δεσμούς, κάποια «κοινωνία στα ιερά μυστήρια» κάτω από ορισμένες συνθήκες και με την έγκριση της εκκλησιαστικής αρχής, είναι όχι μόνο επιτρεπτή αλλά και αξιούστατη».

Επίσης στις 7 Δεκεμβρίου 1965 ο ίδιος πάπας απήντησε θετικά στην αίτηση πολλών επισκόπων για τη μεταρρύθμιση του “Sanctum Officium”, που πήρε το όνομα της «Ιεράς Συνόδου επί της Διδασκαλίας της Πίστεως». Επίσκοποι με διάφορες εθνικότητες ορίστηκαν σε υπεύθυνες θέσεις στη Ρώμη και άρχισε μια αληθινή μεταρρύθμιση και διεθνοποίηση της Ρωμαϊκής Κούριας.

2/ Ο οικουμενικός χαρακτήρας της Συνόδου. Η χριστιανική ενότητα παρουσιάστηκε συγχρόνως σαν προϋπόθεση και σαν προορισμός της νέας πνοής του χριστιανισμού. Όχι σαν υποταγή του ενός και κυριαρχία του άλλου, αλλά σαν καρπός της κοινής ανακαίνισης εν Χριστώ. Ανατολή και Δύση επιδόθηκαν σε αυτοέλεγχο και προσευχή, εγκαινιάζοντας έναν αδελφικό διάλογο έργων και λόγων.

3/ Η Εκκλησία μέσα στον κόσμο. Η Σύνοδος διακηρύσσει τη στενή αλληλεγγύη της Εκκλησίας του Χριστού με ολόκληρη την ανθρώπινη οικογένεια προς την οποία αποτείνεται: «Οι χαρές και οι ελπίδες, οι λύπες και η αγωνία των ανθρώπων του καιρού μας, ιδίως των φτωχών και όσων υποφέρουν, είναι επίσης χαρές και ελπίδες, λύπες και αγωνία των μαθητών του Χριστού, και δεν υπάρχει τίποτα το πραγματικά ανθρώπινο που να μη βρίσκει απήχηση μέσα στην καρδιά τους». Αν και ο προορισμός της Εκκλησίας είναι πνευματικός, όμως άδικα κατηγορείται ότι μιλεί αποκλειστικά για τα μέλλοντα, αδιαφορώντας για τη σύγχρονη πραγματικότητα της ζωής. Αντίθετα πιστεύει ότι οι διάφορες προσπάθειες των σημερινών ανθρώπων για την ανοικοδόμηση ενός καλύτερου κόσμου δεν μοιάζουν με τις προσπάθειες των οικοδόμων του πύργου της Βαβέλ, προορισμένες να αποτύχουν όπως εκείνες, αλλά ανταποκρίνονται στο σχέδιο του Θεού για την πραγματοποίηση του οποίου ο άνθρωπος καλείται να συνεργαστεί με το Δημιουργό. Οι θετικές αξίες του κόσμου, η κοινωνική δικαιοσύνη, η οικονομική ανάπτυξη, η πολιτική σταθερότητα και η ευημερία, δεν είναι αδιάφορα για τους χριστιανούς που σαν έντιμοι πολίτες οφείλουν να συνεργαστούν για την ανοικοδόμηση του κόσμου.

• *Μια τέτοια προσπάθεια και με στόχους σαν κι' αυτούς που μόλις περιγράψατε προϋποθέτουν και απαιτούν μεγάλη και συστηματική προετοιμασία όπως και ανθρώπους επιστημονικά αλλά και ποιμαντικά καταρτισμένους που θα προετοιμάζουν κείμενα με στόχο να περάσουν από το κόσκινο των ειδικών επιτροπών για να φτάσουν στην ολομέλεια της Συνόδου, να συζητηθούν και να ψηφιστούν με βάση κανόνων....*

- Η προετοιμασία της Συνόδου κράτησε πάνω από τρία χρόνια. Στις 17 Μαΐου 1959 εγκαινιάστηκε η αντιπροπαρασκευαστική περίοδος με τη σύσταση μιας δεκαμελούς επιτροπής με πρόεδρο τον καρδινάλιο Ταρντίνι. Αυτή ανέλαβε να συμβουλευθεί όλους τους επισκόπους της καθολικής οικουμένης, τους γενικούς ηγούμενους των μοναχικών ταγμάτων, τις θεολογικές σχολές και τη Ρωμαϊκή Κούρια πάνω στα θέματα που έπρεπε να απασχολήσουν τη Σύνοδο.

Την Πεντηκοστή (Ιούνιος) 1960 συστήθηκαν 11 Επιτροπές, 3 Γραμματείες και μία Κεντρική Επιτροπή με πρόεδρο τον Πάπα και γενικό γραμματέα τον σεβασμ. Περικλή Φελίτσε. Μεταξύ αυτών των οργανισμών διακρίνεται η Γραμματεία επί της χριστιανικής ενότητας με πρόεδρο το γερμανό καρδινάλιο Μπέα, διαπρεπή καθηγητή της Αγίας Γραφής. Η Γραμματεία αυτή έπαιξε σπουδαίο ρόλο στη Σύνοδο και στη μετασυνοδική περίοδο ως σήμερα. Οι επιτροπές ανέλαβαν να εξετάσουν τις 1998 αναφορές που έφθασαν από τον καθολικό κόσμο, να τις ταξινομήσουν και να συνθέσουν τα «σχέδια», δηλ. τα κείμενα που θα προτεινόταν στη Σύνοδο για συζήτηση. Η κεντρική επιτροπή μετά την επιθεώρηση των «σχεδίων» που έφθασαν τότε τα 70, ασχολήθηκε με την οργάνωση της Συνόδου, τον κανονισμό και τον τρόπο λειτουργίας της. Μέλη της Συνόδου θα ήσαν όλοι οι καθολικοί επίσκοποι και οι γενικοί ηγούμενοι των μοναχικών

ταγμάτων, ενώ οι άλλοι θεολόγοι και εμπειρογνώμονες δε θα είχαν δικαίωμα ψήφου. Όλοι αυτοί πήραν τυπωμένα τα μυστικά «σχέδια» για να τα μελετήσουν πριν έλθουν στη συνοδική ομήγυρη.

• *Πατέρα Θανάση, σας προτείνω να περάσουμε σε μια άλλη ενότητα της κουβέντας μας. Αφορά τα θέματα που συζητήθηκαν. Μια Σύνοδος και μάλιστα Οικουμενική για την Καθολική Εκκλησία είχε δεκαετίες να πραγματοποιηθεί και πιστεύω πως ελάχιστοι περίμεναν κάτι τέτοιο. Πολλοί ξαφνιάστηκαν με την απόφαση του Ιωάννη 23^{ου}. Μιλήστε μας για τα πιο ουσιαστικά κείμενα, τα οποία επεξεργάστηκε η Σύνοδος και που ήταν για τους συνοδικούς ζωτικά και αφορούσαν τόσο το παρόν όσο και το μέλλον της Εκκλησίας. Δεν μπορώ να μην υπαινιχθώ πως μια Σύνοδος είναι κορυφαίο θρησκευτικό και πνευματικό γεγονός και το Πανάγιο Πνεύμα έχει το λόγο του...*

- Αφού συμφωνήσω μαζί σου, π. Γαβριήλ, ότι το Άγιο Πνεύμα ήταν η κινητήρια δύναμη της Συνόδου... θα σταθώ σε πέντε κείμενα τα οποία θεωρώ ενδιαφέροντα και ουσιαστικά.

Το πρώτο θέμα που απασχόλησε τη Σύνοδο ήταν η **Θεία Λατρεία**. Για να γίνει ευκολότερη και πιο συνειδητή η συμμετοχή των πιστών στις ιερές ακολουθίες και τα μυστήρια, η μεγάλη πλειοψηφία υποστήριξε την εισαγωγή των νέων γλωσσών αντί της λατινικής στη Θεία Λατρεία, και μια γενική λειτουργική μεταρρύθμιση. Το θέμα απασχόλησε επανειλημμένα τη Σύνοδο ώσπου να εκδοθεί η σχετική διάταξη στη λήξη της β' περιόδου. Αποκαταστάθηκε το ιερό συλλείτουργο στη Δυτική Εκκλησία, επιτράπηκε για έκτακτες περιστάσεις η κοινωνία των πιστών υπό τα δύο είδη και υιοθετήθηκαν οι γενικές αρχές της λειτουργικής μεταρρύθμισης. Η πρακτική εφαρμογή ανατέθηκε στην ιεραρχία κάθε χώρας, με γενικό συντονιστή το Λειτουργικό Συμβούλιο που ιδρύθηκε στη Ρώμη στις 25 Ιανουαρίου 1964, υπό την προεδρία του αρχιεπισκόπου της Βολωνίας καρδινάλιου Λερκάρο.

Το δεύτερο θέμα ήταν η **Θεία Αποκάλυψη**. Εδώ άρχισε μια από τις μεγαλύτερες θεολογικές συζητήσεις της Συνόδου. Ο ίδιος ο τίτλος του σχεδίου που είχε προετοιμάσει η θεολογική επιτροπή και μιλούσε για «τις δυο πηγές της Αποκαλύψεως» ήταν απαράδεκτος για μια μεγάλη μερίδα των επισκόπων. Είναι γνωστό ότι στο θέμα των πηγών της Αποκάλυψης βρίσκεται η μεγαλύτερη θεολογική διαφορά με τον Προτεσταντισμό, που δεν παραδέχεται την Ιερή Παράδοση της Εκκλησίας σαν συμπλήρωμα της Αγίας Γραφής. Μπορούσε όμως να βρεθεί ένας καλύτερος τρόπος έκφρασης, που να μην έκλεινε την πόρτα στον οικουμενικό διάλογο; Σε κάποια στιγμή της πρώτης περιόδου οι συζητήσεις έφθασαν σε αδιέξοδο, οπότε επέμβηκε ο πάπας Ιωάννης ΚΓ' και ανέθεσε τη ριζική αναθεώρηση του σχεδίου σε μια μεικτή επιτροπή υπό την προεδρία των καρδινάλιων Οτταβιάνι και Μπέα. Ο πρώτος εκπροσωπούσε τη «συντηρητική» παράταξη, ενώ ο δεύτερος την «προοδευτική». Το σχέδιο ξαναγύρισε πολλές φορές στη Σύνοδο και τελικά ψηφίσθηκε στην δ' περίοδο. Δε μιλάμε πια για δυο πηγές, αλλά για μία και μόνη Θεία Αποκάλυψη που εκφράζεται στο γραπτό λόγο της Αγίας Γραφής και ερμηνεύεται και διδάσκεται από τη ζώσα Εκκλησία, την αυθεντική Ιερή Παράδοση που το Πανάγιο Πνεύμα συνεχίζει να ζωοποιεί και να καθοδηγεί.

Ζωηρό ενδιαφέρον προκάλεσε, όπως ήταν φυσικό, το θέμα της **χριστιανικής ενότητας**. Το σχέδιο που είχε προετοιμάσει η *Ανατολική Επιτροπή* δεν ικανοποίησε την ολομέλεια και αποφασίστηκε η ανασύνθεσή του μαζί με το σχέδιο που είχε

συντάξει η Γραμματεία του καρδινάλιου Μπέα σχετικά με τον Οικουμενισμό. Μια μεικτή επιτροπή από Θεολόγους, Ανατολιστές και Οικουμενιστές ανέλαβε την ανασύνθεση.

Πολλές και αυστηρές κριτικές δέχτηκε το σχέδιο «Περί Εκκλησίας», που θεωρήθηκε από την αρχή σαν επίκεντρο των εργασιών της Συνόδου. Το κείμενο δεν παρουσίαζε ικανοποιητικά τον μυστηριακό χαρακτήρα της αρχιεροσύνης, τη συλλογικότητα των Επισκόπων, τον ρόλο των κληρικών και των λαϊκών μέσα στην Εκκλησία, τις σχέσεις Εκκλησίας και πολιτείας κ.λπ. Η υπεύθυνη επιτροπή ανέλαβε την ανασύνθεσή του. ....

Το επίκεντρο των συζητήσεων της γ' περιόδου ήταν το περίφημο 13^ο σχέδιο πάνω στις σχέσεις της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο. Ο σύγχρονος αυτός κόσμος, που στη μεγάλη αριθμητική πλειοψηφία του είναι ξένος και συχνά εχθρικός προς την Εκκλησία, θέτει μεγάλα προβλήματα στα οποία ο χριστιανισμός καλείται να απαντήσει: Τι είναι ο άνθρωπος με τη σάρκα του και το πνεύμα του, σαν άτομο, σαν οικογένεια και σαν κοινωνία; Πώς να μιλήσουμε για το Θεό στους σημερινούς άθεους; Ποιος είναι ο Χριστός της ιστορίας και ποιο ρόλο μπορεί να έχει στη σημερινή εποχή η Εκκλησία που ίδρυσε; Την απάντηση στα μεγάλα αυτά προβλήματα έδωσαν οι Συνοδικοί Πατέρες στην γ' και στην δ' περίοδο της Συνόδου με την προετοιμασία της διάταξης «**Η Εκκλησία μέσα στο σύγχρονο κόσμο**». *Τι περιέχει το κείμενο;* Η διάταξη στην τελική της μορφή χωρίζεται σε δύο μεγάλα μέρη. Το πρώτο μέρος παρουσιάζει τη χριστιανική έννοια της ζωής και της ανθρώπινης δραστηριότητας. Περιλαμβάνει 4 κεφάλαια: α) «η αξιοπρέπεια», β) «η ανθρώπινη κοινωνία», γ) «η ανθρώπινη δραστηριότητα μέσα στο κόσμο», δ) «το έργο της Εκκλησίας μέσα στο σύγχρονο κόσμο». Οι βασικές αρχές του πρώτου μέρους εφαρμόζονται σε συγκεκριμένα προβλήματα που απασχολούν τα πέντε κεφάλαια του δεύτερου μέρους: α) «η αξιοπρέπεια του γάμου και της οικογένειας», β) «η πρόοδος των επιστημών και της κουλτούρας», γ) «η οικονομία και η κοινωνική ζωή», δ) «η πολιτική ζωή», ε) «η διεθνής αλληλεγγύη και η ειρήνη».

- *Θα θέλατε να κάνετε μια αξιολόγηση, έστω και συνοπτική, της Συνόδου; ...*

- Η θριαμβευτική επιτυχία της Συνόδου αποδείχθηκε στα αποτελέσματα των τελευταίων ψηφοφοριών, όπου φάνηκε η ομοφωνία της απόλυτης πλειοψηφίας των Πατέρων, ενώ οι ελάχιστες εξαιρέσεις επισφραγίζουν τον κανόνα της ελεύθερης γνώμης και κρίσης των Συνοδικών. Θα αναφέρουμε τρία παραδείγματα: - η διάταξη «Περί Αποκαλύψεως» πήρε 2.344 θετικούς ψήφους (“placet”), και 6 αρνητικούς (“non placet”) σε 2.350, - η διάταξη «Η Εκκλησία μέσα στο σύγχρονο κόσμο» πήρε 2.309 θετικούς, 75 αρνητικούς 7 άκυρους σε σύνολο 2.391 ψηφισάντων· - η δήλωση πάνω στις μη χριστιανικές θρησκείες είχε 2.221 θετικούς, 88 αρνητικούς, 1 άκυρους σε 2.310 ψήφους.

• *Όταν τελείωνε η Σύνοδος πολλά πράγματα είχαν επιτευχθεί και άλλα είχαν προγραμματιστεί. Θεσπίστηκαν νέοι θεσμοί με επικεφαλής και συνεργάτες τις μεγάλες μορφές ανάμεσα στους Επισκόπους. Μας αναφέρατε αρκετά ονόματα. Προσθέτω δύο προσωπικότητες που έπαιζαν άλλου είδους αλλά σημαντικό ρόλο στη Βατικανή Σύνοδο και κατόπιν κλήθηκαν να υπηρετήσουν την Εκκλησία ως πάπες. Υπενθυμίστε μας μερικούς από τα πιο σημαντικούς και ελπιδοφόρους προγραμματισμούς για να ζήσει η Εκκλησία μια αληθινή μετάνοια και μεταρρύθμιση που να αγγίζει ουσιαστικές διαστάσεις και να ανοίγει τις χριστιανικές κοινότητες ανά την υδρόγειο στην ελπίδα...*

- Τι να πρωτοπώ;... Οκτώ μετασυνοδικές επιτροπές υπό την επίβλεψη μιας κεντρικής συντονιστικής επιτροπής ανέλαβαν να δώσουν κατευθύνσεις και οδηγίες πάνω στη συγκεκριμένη εφαρμογή των συνοδικών αποφάσεων. Σαν καρπό της Συνόδου πρέπει να χαρακτηρίσουμε επίσης και τη Γραμματεία επί των σχέσεων με τις μη χριστιανικές θρησκείες και τη Γραμματεία επί των μη πιστευόντων. Η πρώτη υπό την προεδρία του καρδινάλιου Μαρέλλα ανέλαβε το διάλογο με τις μεγάλες θρησκείες του κόσμου και τη δυνατή με αυτές συνεργασία στον κοινωνικό και φιλανθρωπικό τομέα. Η δεύτερη υπό την προεδρία του αρχιεπισκόπου της Βιέννης καρδινάλιου Καΐνιχ ανέλαβε την μελέτη των προβλημάτων της σύγχρονης αθεΐας.

Οι οικουμενικοί καρποί της Συνόδου και των αμοιβαίων προσπαθειών της Ορθόδοξης Ανατολής φάνηκαν στις 7 Δεκεμβρίου 1965 κατά τις μεγαλοπρεπείς και συγκινητικές τελετές που έγιναν ταυτόχρονα στην Παλαιά και στη Νέα Ρώμη για την άρση των αφορισμών, που είχαν ανταλλάξει πριν από εννιά αιώνες. Είχαν προηγηθεί η συνάντηση του πάπα Παύλου ΣΤ΄ και του οικουμενικού πατριάρχη Αθηνάγορα Α΄ στους Αγίους Τόπους, τον Ιανουάριο 1964. Με το διάλογο της αγάπης προετοιμάστηκε ο θεολογικός διάλογος, που είχε ποικίλες διακυμάνσεις και που με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος θα οδηγήσει τελικά στην τέλεια ενότητα της πίστης. Ο πάπας Παύλος ΣΤ΄, κατά την διάρκεια της Συνόδου, πραγματοποίησε και το ιστορικό του ταξίδι στην έδρα του Ο.Η.Ε. στη Νέα Υόρκη, τον Οκτώβριο 1965, όπου ενώπιον των πολιτικών ηγετών όλου του κόσμου βροντοφώνησε: «Ποτέ πια πόλεμος!».

Αξίζει τέλος να σημειωθεί η πρόταση όπως συσταθεί ένας διεθνής οργανισμός μέσα στην Εκκλησία που να αναλάβει τη μελέτη των προβλημάτων της ειρήνης και της δικαιοσύνης. Η πρόταση δεν άργησε να γίνει πραγματικότητα. Στις 6 Ιανουαρίου 1967 ο Παύλος ΣΤ΄ ίδρυσε το νέο οργανισμό που πήρε το όνομα «Δικαιοσύνη και ειρήνη».

• Πατέρα Θανάση σας ευχαριστώ για τη συνέντευξη γιατί πιστεύω πως θα ενδιαφέρει τους αναγνώστες των Α. Ο. Οι παλαιότεροι θα θυμηθούν με συγκίνηση πιθανώς τα γεγονότα που έζησαν και τόνωσαν τον αποστολικό του ενθουσιασμό μέσα στην τοπική μας Εκκλησία. Οι νεότεροι για να κατανοήσουν τα οράματα επισκόπων, ιερέων, μοναχών αλλά και λαϊκών που εμπνεύστηκαν από τη δυναμική της Συνόδου, έζησαν και έδρασαν, κυρίως χάρη σ' αυτή, βρήκαν το νόημα και την ελπίδα της ζωής και της αποστολής τους. Το Πανάγιο Πνεύμα συνεχίζει να φωτίζει και να αναζωογονεί την Εκκλησία του Χριστού παρ' όλες τις νωχέλειες, τις αδυναμίες, την αμαρτωλότητα και την αμαρτία όλων μας!...

- Η Μεγάλη Άνοιξη την οποία έζησε η Καθολική Εκκλησία και όλοι εμείς μαζί της κατά τη λαμπρή Αρχιερατεία του Μεγάλου Πάπα Ιωάννου Παύλου Β΄, με τις ιστορικές Εγκυκλίους του, τα ακούραστα αποστολικά του ταξίδια στις πέντε ηπείρους, τα θαυματικά ανοίγματά του προς τις άλλες Εκκλησίες, προς τις άλλες θρησκείες, προς όλους τους λαούς της γης, για την παγκόσμια ειρήνη και δικαιοσύνη, έχουν τις βαθιές ρίζες τους στην Β΄ Σύνοδο του Βατικανού, στην οποία συμμετείχε ο τότε Πολωνός Επίσκοπος Κάρολος Βουτίλα και ο τότε νεαρός Γερμανός θεολόγος Ιωσήφ Ράτσιγκερ, ο οποίος έγινε σήμερα ο Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄.

Η συνέντευξη δόθηκε
Στον π. Γαβριήλ Μαραγκό

Απόστολοι με την προσευχή***Το μήνα Νοέμβριο 2005*****ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ**

Είσαστε λεγεώνα,
όλοι εσείς, οι ανώνυμοι, οι χωρίς τίτλους,
που ταπεινά
αφήσατε να επέμβει στη ζωή σας
η Βασιλεία του Θεού.

Σήμερα, η Εκκλησία σας τιμά
σε μια μεγάλη γιορτή χαράς.
Καθένας από μας θέλει να πιστεύει
ότι όλοι αυτοί που αγαπήσαμε,
όλοι αυτοί που μας αγάπησαν,
αποτελούν την ομήγυρή σας.

Παρά τις αδυναμίες σας,
παρά τις αμαρτίες σας, χωρίς αμφιβολία,
η αγάπη του Θεού
ήταν πιο δυνατή στη ζωή σας
γιατί δεν του κλείσατε ποτέ την πόρτα.

Σήμερα, ανήκει σ' εμάς να βιώσουμε
όπως εσείς ζήσατε.

Έναν ανώνυμο άγιο
είναι πιο εύκολο να τον μιμηθεί κανείς
από έναν άγιο ηρωικό και μεγαλειώδη.
Σας ευχαριστούμε όλους εσάς
που δώσατε μαρτυρία
στην ταπεινή αγιοσύνη της κάθε μέρας

Louis Sintas.

Ανοίγω τους ορίζοντες της προσευχής μου

Με εκατομμύρια χριστιανούς : Προσφέρω την ημέρα μου στο Θεό και προσεύχομαι για τους σκοπούς που ο άγιος-Πατέρας προτείνει κάθε μήνα σε ολόκληρη την Εκκλησία.

- ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, ΠΡΟΣΦΕΡΩ ΣΤΟ ΘΕΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥ :

- **Για τους χριστιανούς συζύγους : να επιδιώκουν τη συζυγική αγιότητα, που υποσχέθηκαν την ημέρα του γάμου τους, μέσα από τις καθημερινές περιστάσεις της ζωής τους.**

Χριστιανοί σύζυγοι, μέσα από την αμοιβαία κοινωνία ζωής και αγάπης, μέσα από την αμοιβαία και γενναιόδωρη αποδοχή των παιδιών, να είσαστε εν Χριστώ το φως του κόσμου! Το μυστήριο του γάμου που τελέσατε, πριν από... καιρό, είναι ο δικός ξεχωριστός τρόπος να είσαστε μαθητές του Ιησού, ο δικός ξεχωριστός τρόπος να συμβάλλετε στην ανοικοδόμηση της Βασιλείας του Θεού, να βαδίζετε προς την αγιοσύνη στην οποία κάθε χριστιανός είναι καλεσμένος. Όπως το λέει η Β' Βατικανή Σύνοδος, οι χριστιανοί σύζυγοι, εκπληρώνοντας τα συζυγικά και οικογενειακά καθήκοντά τους, «θα κατορθώσουν την προσωπική τελειότητά τους και τον αμοιβαίο εξαγιασμό τους». Προσευχόμαστε για τους χριστιανούς συζύγους.

- **Για τους ποιμένες στις χώρες των ιεραποστολών : να έχουν τη συνεχή μέριμνα για τη διαρκή επιμόρφωση των ιερέων τους.**

Η ψυχή και η μορφή της διαρκούς επιμόρφωσης του ιερέα είναι η αγάπη που έχει ως ποιμένας για το ποίμνιό του. Το Πνεύμα το Άγιο, που δίνει την ποιμαντική αυτή αγάπη, οδηγεί και συνοδεύει τον ιερέα ολοένα περισσότερο σε βαθύτερη γνώση του Μυστηρίου του Χριστού, του οποίου ο πλούτος είναι ανεξερεύνητος (Εφες.3,14-19,) και ταυτόχρονα στη γνώση του μυστηρίου του χριστιανικού ιερατείου. Η ίδια πάντοτε ποιμαντική αγάπη ωθεί τον ιερέα να ασχοληθεί με τις προσδοκίες, τις ανάγκες, τα προβλήματα και τα συναισθήματα των πιστών που έχει την ευθύνη. Την ποιμαντική αυτή αγάπη θα τη φανερώσει μέσα από τις συγκεκριμένες προσωπικές, οικογενειακές και κοινωνικές περιστάσεις των πιστών. Αντικείμενο της διαρκούς επιμόρφωσης είναι ένα συνειδητό και ελεύθερο πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στο δυναμισμό της ποιμαντικής αγάπης και του Αγίου Πνεύματος που είναι η πρωταρχική πηγή και η διαρκής στήριξη. Μ' αυτή την έννοια η διαρκής επιμόρφωση είναι απαίτηση αυτονόητη του δώρου της χειροτονίας και της ιερατικής αποστολής. Προσευχόμαστε για τους ιερείς.

Προσεύχομαι

-- **ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ**

Οι παγίδες του Πονηρού (Πνευματικές Ασκήσεις Νο 7)

Θα μπορούσαμε να του δώσουμε οποιοδήποτε όνομα. Το Ευαγγέλιο τον ονομάζει : Δαίμονα, Διάβολο, Ψεύτη. Το όνομα που περισσότερο χρησιμοποιείται είναι «διάβολος». Από το ρήμα διαβάλλω που σημαίνει χωρίζω, οδηγώ σε διχασμό. Πράγματι διαισθανόμαστε μέσα μας αυτή τη διάσταση, που συχνά εκδηλώνεται με μια διάσταση ανάμεσα στο βαθύ μας πόθο και στις άμεσες επιθυμίες.

Ο Πονηρός

Αυτό που χαρακτηρίζει το πνεύμα του κακού, είναι ότι είναι πονηρό. Αυτό φανερώνει κάποιον που θέλει και επιδιώκει το κακό και που προσπαθεί να κατορθώσει αυτό το κακό με την πονηριά, με τις παγίδες.

Μια συχνή παγίδα του ΠΟΝΗΡΟΥ είναι να μας κάνει να πιστέψουμε ότι είμαστε τέλεια υπερήφανοι με το να θέλουμε να συναλασσόμαστε με το Θεό μέσα από μια προσευχή που δεν μοιάζει στις προσευχές που κάναμε όταν είμαστε παιδιά.

Πρέπει να αντιδράσουμε έντονα σε μια παρόμοια κατάσταση. Να μην κουβεντιάζουμε με τον Πονηρό. Λέγεται ότι ένας ιεροκήρυκας που είχε τον πειρασμό της υπερηφάνειας την ώρα του κηρύγματος, για να απομακρυνθεί ο Πονηρός έκανε την ακόλουθη σκέψη : «Δεν είναι για σένα που άρχισα το κήρυγμα και δεν είναι για σένα που θα το τελειώσω».

«Ο Πνευματικός Αγώνας »

Είναι μια έκφραση που θα την συναντήσουμε συχνά στην πορεία μας. Για τώρα, ας συγκρατήσουμε το εξής» : η πρώτη μορφή του πνευματικού αγώνα συνίσταται στο να εναντιωνόμαστε στον πειρασμό. Ο άγιος Ιγνάτιος μας λέει ότι Ο Πονηρός είναι ένας δειλός που δεν αντιστέκεται για πολύ μπροστά σε κάποιον που του εναντιώνεται αποφασιστικά και άμεσα, που δεν κάνει διάλογο μαζί του. Βέβαια, θα επιστρέψει, και με άλλους συντρόφους του όπως λέει το Ευαγγέλιο. Πρέπει και πάλι να χρησιμοποιήσουμε την ίδια τακτική.

- ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Κάθε Κυριακή πηγαίνουμε στην εκκλησία, ακούμε το Λόγο του Θεού και μοιραζόμαστε τον ευχαριστιακό άρτο : αυτό δηλώνει την επιθυμία μας να πιστεύουμε στο Θεό και στον απεσταλμένο του Ιησού Χριστό. Ο διαλογισμός μας με τις περικοπές των Ευαγγελίων, μας βοηθάει να κατανοήσουμε και να βιώσουμε βαθύτερα αυτή την πίστη μας, αλλά και να αποφύγουμε μια οποιαδήποτε ισοπέδωση των αξιών. Με τη «διάκριση των πνευμάτων» του κακού από το καλό, έχουμε ένα βέβαιο κριτήριο για να επιτύχουμε στον Πνευματικό αγώνα για τον οποίο μιλήσαμε.

Κυριακή 6 Νοεμβρίου 2005

Η Σοφία Τι είναι ;

Ματθαίου 25, 1-13

Τι σημαίνει για κάποιον, να είναι σοφός ; Είναι ένα παιδί φρόνιμο, δηλαδή, που δεν κινείται ή δεν κάνει θόρυβο, δεν ενοχλεί με τη συμπεριφορά του ; Η σοφία δεν είναι μια δουλική υπακοή σε κανόνες, απεναντίας είναι ένας θαυμασμός. Είναι ένας τρόπος ζωής που αρέσει στο Θεό. Αλλά τι αρέσει στο Θεό ; Να Τον αναζητήσει κανείς, να τον ανακαλύψει, να προλάβει τις επιθυμίες του, και αν δεν βρίσκω τη σοφία, μπορώ πάντοτε να την αναζητώ. Θα έλεγα ότι είναι μια χριστιανική οικολογία, , μια ποιότητα ζωής που παρέχω στον εαυτό μου ή την αποδέχομαι. Η σοφία είναι η τέχνη της «διάκρισης» : να αναζητήσω το μεγαλύτερο καλό που μπορώ να κάνω, την καλύτερη απόφαση που μπορώ να πάρω. Δεν πρόκειται για μια εκλογή του καλού, επειδή υπάρχουν πολλοί τρόποι να κάνει κανείς το καλό. Αλλά να αναζητήσω το καλύτερο για μένα, και επομένως για το Θεό. Ο Θεός με καλεί να ανακαλύψω το μεγαλύτερο καλό μέσα μου και στον άλλο. Αυτό μπορεί να αλλάξει ολόκληρη την προοπτική μιας ζωής.. Η καθημερινή πνευματική τοποθέτηση με ετοιμάζει να βιώσω προοδευτικά τη μεγάλη συνάντηση με τον Κύριο, αυτόν που συναντώ κάθε μέρα και που ετοιμάζομαι να συναντήσω τη Μεγάλη Ημέρα. Κάθε αληθινή συνάντηση προετοιμάζεται, απαιτεί κόπο, αν αποτυχαίνω, ίσως να σημαίνει ότι δεν προετοιμάστηκα σωστά. Είθε η καρδιά μας να φλέγεται με το εσωτερικό λάδι, με τη φλόγα που άναψε μέσα μας το βάπτισμά μας.

Κυριακή 13 Νοεμβρίου 2005

Απλοί φύλακες ή υπεύθυνοι ;

Ματθαίου 25,14-30

Ετοιμαζόμενοι να φύγουμε ταξίδι, αναγκαζόμαστε συχνά να εμπιστευτούμε το κλειδί του σπιτιού μας σε ένα γείτονα, σε ένα φίλο ή σε ένα συγγενή, τον οποίο επιλέγουμε με προσοχή. Δίνοντας το κλειδί, δίνουμε επίσης μια σειρά από οδηγίες, για ώρα ανάγκης. Τα αγαθά μας βρίσκονται έτσι σε ασφάλεια. Ο φύλακας του σπιτιού μας δεν θα κάνει τίποτα περισσότερο από εκείνο που του ζητήθηκε. Εμπιστευόμαστε το κλειδί αλλά δεν τα δίνουμε όλα. Αυτή είναι η λογική του κόσμου, και πρέπει να την έχουμε υπόψη μας για να εννοήσουμε σωστά τη σημερινή παραβολή.

Η λογική του ταξιδιώτη της παραβολής εμπιστεύεται στον καθένα ανάλογα με τις ικανότητές του.

Εμπιστεύεται αλλά περιμένει και κάποια ανταπόδοση. Δεν περιμένει να ανταποδοθεί το ακριβές περιεχόμενο που είχε εμπιστευτεί, ίσως ούτε το κέρδος που μπορεί να έχει αποκοιμίσει. Ο ταξιδιώτης εξετάζει πριν απ' όλα το ρίσκο που ανέλαβαν οι υπηρέτες του, τον τρόπο με τον οποίο ενήργησαν, το είδος της ζωής που έκαναν. Λες και ήθελε να διαπιστώσει πόσο υπεύθυνοι στάθηκαν κατά την απουσία του, δεν ήθελε φύλακες αλλά υπεύθυνους με εμπιστοσύνη στις επιλογές τους και στους προσανατολισμούς τους. Τους δείχνει εμπιστοσύνη κι αυτό δεν είναι λίγο. Την ίδια εμπιστοσύνη μας κάνει ο Θεός. Τι κάναμε την Καλή Είδηση που μας εμπιστεύτηκε ;

Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2005

Υπηρετώ τον Κύριο Ιησού

Ματθαίου 25,31-46

Τα πρόσωπα που συνοδεύουν τους αρρώστους στη Λούρδη ή σε άλλα μέρη, έχουν ως σλόγκαν : Υπηρετώ τον Κύριο Ιησού. Δεν πρόκειται για να αποκτήσουν αξιομισθίες ή επειδή με το να βοηθούν τους αρρώστους κάνουν μια καλή πράξη. Απεναντίας το σλόγκαν αυτό ανταποκρίνεται σε ό,τι λέγεται σ' αυτούς που παρουσιάζονται την Ημέρα της κρίσης : «Αυτό που κάνατε σ' ένα από αυτούς τους μικρούς, σ' εμένα το κάνατε». Είναι ένα εντελώς ξεχωριστό Βασιλιά που γιορτάζουμε σήμερα. Όχι μόνο δεν περιορίζεται στα παλάτια του, στον «ουρανό του», αλλά γίνεται υπηρέτης των υπηκόων του, τους οποίους καθιστά αφεντικά του. Προσέξτε αυτό που υπογραμμίζει ο προφήτης Ιεζεκιήλ : γεμάτος αγάπη και τρυφερότητα, φροντίζει κάθε πρόβατο ανάλογα με την ανάγκη του. Ας κοιτάξουμε επίσης αυτό το Βασιλιά όπως τον παρουσιάζει ο Ιησούς στο φανταστικό κείμενο της τελικής κρίσης στο Ευαγγέλιο. Ενώ ο κόσμος όλος αναγνωρίζει τη νίκη του και τη δύναμή του, εκείνος αρέσκεται στη συντροφιά εκείνων που δεν έχουν αξία :τους πεινασμένους, τους φυλακισμένους, τους πρόσφυγες. «Είναι σ' Εμένα που το κάνατε...» αυτή είναι η αναλλοίωτη αξιοπρέπειά σας. Ο Βασιλιάς που έχει για θρόνο ένα σταυρό, σας καθιστά βασιλιάδες... Την Ημέρα Εκείνη ο Ιησούς δεν μας ζητάει αν προσευχηθήκαμε καλά, αν είμαστε καλοί χριστιανοί, αλλά αν αγαπήσαμε, αν μοιραστήκαμε...

Κυριακή 27 Νοεμβρίου 2005 (1^η της Παρουσίας Β')

Αγρυπνείτε και προσεύχεστε

Μάρκου 13, 33-37

Μερικές εβδομάδες μας χωρίζουν από τη γιορτή των Χριστουγέννων. Μ' αυτή την Κυριακή, η Εκκλησία μπαίνει σ' ένα νέο Λειτουργικό Έτος και στην περίοδο της Παρουσίας. Μια περίοδο που μας καλεί να γίνουμε ανιχνευτές, να γίνουμε φρουροί αγρυπνοι μιας νέας αυγής για την ανθρωπότητα. Είναι περίεργο όπου η κοινωνία οργανώνεται για να αξιοποιήσει το χρόνο, για

να μη χάσει χρόνο, γιατί ο χρόνος είναι χρήμα. Η Εκκλησία μας καλεί στην αναμονή και στην ανίχνευση, μας καλεί να πάρουμε από το χρόνο μας, να αναμένουμε. Και να δεχτούμε αυτό το χρόνο και αυτή την αναμονή ως ένα δώρο, χρόνος και αναμονή που αυξάνουν μέσα μας την επιθυμία και το όνειρο, αυξάνει την ελπίδα. Από μερικές μάλιστα εβδομάδες ο πυρετός των καταστημάτων άρχισε να ανεβαίνει που αυξάνουν την αγωνία και την πίεση, τόσο μάλιστα που μας κάνει να λησμονούμε το ραντεβού μας με το Θεό ή καλύτερα του Θεού με την ανθρωπότητα. Η αναμονή της περιόδου αυτής είναι ένα κάλεσμα του Θεού στον καθένα μας και σ' ολόκληρο το λαό σ' ένα ραντεβού που εγκαινιάζει τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Ένα ραντεβού που ετοιμάζεται μέρα την ημέρα, όπως οι καλεσμένοι στο γάμο περιμένουν την άφιξη του Νυμφίου.

Μετάφραση-Προσαρμογή
π. Δημήτριος Δαλέζιος

Τοπική Εκκλησία

Φιλόπτωχος Εταιρία «Άγιος Αντώνιος»

Το παλαιότερο φιλανθρωπικό σωματείο στην εκκλησιαστική επαρχία Αθηνών

Εκείνο που χαρακτηρίζει τον «Άγιο Αντώνιο» - πέρα από την **ευεργετική παρουσία** του μέσα στην ελληνική κοινωνία και το βάθος της **πνευματικότητας** που στηρίζει το έργο – είναι η **μακροζωία** του σωματείου και ο **λαϊκός χαρακτήρας** της γένεσης και της ιστορίας του. Ο προ-περασμένος αιώνας δεν φημιζόταν για πρωτοβουλίες προερχόμενες από την πλευρά του λαϊκού στοιχείου της τοπικής Εκκλησίας. Όχι ότι δεν υπήρχαν, δεν ήταν τόσο συχνές και δυναμικές.

Το ξεκίνημα αποτελεί το ήμισυ του παντός! Ο «Άγιος Αντώνιος», ιδρύθηκε το καλοκαίρι του **1898**, με πρωτοβουλία του αειμνήστου καθηγητή Νικολάου Ι. Δελένδα και τη συνεργασία λίγων Καθολικών της τότε Αθήνας. Αμέσως η Φιλόπτωχος Εταιρία τέθηκε υπό την αιγίδα του εκάστοτε Καθολικού Αρχιεπισκόπου Αθηνών, υπό την οποίαν διατελεί μέχρι σήμερα. Από την ίδρυσή της έως σήμερα εδρεύει στην οδό Ομήρου 9 – Αθήνα.

Οι δυναμικοί λαϊκοί της εποχής έκαναν ένα επιπλέον βήμα: θέλησαν να κατοχυρώσουν ακόμη περισσότερο το θεσμό. Με Βασιλικό Διάταγμα που υπογράφηκε στις 18 Φεβρουαρίου 1901 εγκρίθηκε το Καταστατικό της Εταιρίας. Αργότερα, το 1915, με απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, αναγνωρίστηκε ως Φιλανθρωπικό Σωματείο, και από τότε λειτουργεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τα Σωματεία με τελευταία τροποποίηση και έγκριση του Καταστατικού της το 1984.

Με τέτοιες προϋποθέσεις και με τη **ζωντανή, δυναμική και ελπιδοφόρα** δράση η Φιλόπτωχος Εταιρία γρήγορα καταξιώθηκε στη συνείδηση του κόσμου που, γενναιόδωρα μέχρι και σήμερα, την υποστηρίζει στην επίτευξη του σκοπού της. Αθόρυβα αλλά σταθερά, αναπτύχθηκε και σήμερα έχει αξιόλογη φιλανθρωπική δραστηριότητα τόσο στην Αττική όσο και στην επαρχία.

Η Φιλόπτωχος Εταιρία «Άγιος Αντώνιος» ιδρύθηκε από λαϊκούς, στηρίζεται και συνεχίζει τη δράση της βασιζόμενη κυρίως σε **λαϊκούς**, που εθελοντικά προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο έργο αυτό. Δρα στους κόλπους της Καθολικής Εκκλησίας, είναι όμως ανεξάρτητο Σωματείο, και διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, που εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών, κάθε τρία χρόνια.

Το 1998, ο «Άγιος Αντώνιος» γιόρτασε τα εκατό χρόνια **φιλανθρωπικής δράσης**. Μια δήλωση του Δ.Σ. της εταιρίας αξιολογεί το έργο και ευαισθητοποιεί τα μέλη και τους νέους συνεργάτες με στοιχεία της πνευματικότητάς της : «Στα χρόνια αυτά, πολλοί πτωχοί, άρρωστοι και κοινωνικά απομονωμένοι χαμογέλασαν μέσα στην δυστυχία τους, γιατί μερικοί φωτισμένοι και καλοπροαίρετοι άνθρωποι τον Ιούλιο του 1898, είχαν την έμπνευση να ιδρύσουν τη Φιλόπτωχο Εταιρία «Άγιος Αντώνιος» και πολλοί περισσότεροι, ύστερα από τους πρώτους, τάχθηκαν να βοηθήσουν τους ανήμπορους, μέσα από την φιλόπτωχο αυτή Εταιρία. Σήμερα στο ξεκίνημα μιας νέας εκατονταετίας, όσοι υπηρετούμε στους σκοπούς της...διακηρύσσουμε ότι θα συνεχίσουμε με την ίδια πίστη και αγάπη το φιλανθρωπικό αυτό έργο της για την ανακούφιση των πτωχών και των αρρώστων. Για το έργο αυτό χρειαζόμαστε την βοήθεια όλων όσων πιστεύουν ότι **«το δικό μας περίσσευμα ή και υστέρημα μπορεί ν' αποτελέσει το απαραίτητο για την επιβίωση ενός συνανθρώπου μας».**

Την **πνευματικότητα** του Σωματείου συνόψισε στο κήρυγμά του ο Αρχιεπίσκοπος π. Νικόλαος Φώσκολος τονίζοντας την τριαδική υποδομή και αναφερόμενος στον προστάτη Άγιο Αντώνιο:

- *Ο ίδιος ο Θεός, ο οποίος κατά τον απόστολο και ευαγγελιστή Ιωάννη «αγάπη εστί», θέλοντας να φανερώσει το Μυστήριο αυτό της αγάπης του (που είναι το ίδιο το Μυστήριο της Αγίας Τριάδος), δεν αρκέστηκε στα λόγια, αλλά μας μίλησε με τα έργα του: Μας έπλασε, μας λύτρωσε, μας αγιάζει. Πρώτος εκείνος μας αγάπησε, όπως τονίζει ο ίδιος απόστολος, και όπως συμπληρώνει ο Παύλος, μας αγάπησε όταν εμείς είμαστε αμαρτωλοί. Και μας αγάπησε τόσο, ώστε να στείλει τον ίδιο το Μονογενή Υίο του για να μας σώσει με το θάνατο και την ανάστασή του. Και κατόπιν η αγάπη του συνέχισε με την αποστολή του Πνεύματός του, για να γίνουμε «τέκνα υιοθεσίας», δηλαδή θετά παιδιά του Θεού. Έτσι «η αγάπη του Θεού ξεχύθηκε μέσα στις καρδιές μας», όπως χαρακτηριστικά μας έλεγε προ ολίγου ο απόστολος των εθνών.*

- *Ο άγιος Αντώνιος, υπήρξε ο μεγάλος κήρυκας της αγάπης του Θεού, κι έδειξε ο ίδιος την αγάπη του προς το Θεό με την αγάπη προς τους συνανθρώπους, εφαρμόζοντας έτσι την εντολή του Κυρίου αλλά και τη φράση του αποστόλου της αγάπης ο οποίος έλεγε: «πώς μπορούμε να λέμε ότι αγαπούμε το Θεό, τον οποίο δεν βλέπουμε, όταν δεν αγαπούμε τους ανθρώπους, που έχουμε δίπλα μας;».*

Τα τελευταία χρόνια, το Δ.Σ. καταβάλλει ιδιαίτερη προσπάθεια να γνωρίσει και να βοηθήσει άτομα που έχουν ανάγκη και βρίσκονται σε πόλεις ή χωριά, όπου δεν υπάρχει Καθολική ενορία, δηλαδή καθολικούς της Διασποράς. Η παρεχομένη συνδρομή συνίσταται σε τακτικά και έκτακτα βοηθήματα καθώς και σε φαρμακευτική, ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη.

Για την υλοποίηση **του σκοπού**, καθορίζονται ενδεικτικά τα εξής **μέσα**: Η χορήγηση βοήθειας σε χρήμα ή είδος ως και η καταβολή νοσηλίων ή τροφείων σε ιδρύματα και η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Κάθε άλλο μέσο που η εκάστοτε Διοίκηση του Σωματείου θεωρήσει ότι συντελεί στην εκπλήρωση του σκοπού του. (άρθρο 3 του αναθεωρημένου την 1-11-1984 Καταστατικού).

Το **κάλεσμα** είναι γενικό. Γίνεται μάλιστα **πρόκληση** για όλους μας κυρίως κατά την περίοδο της Παρουσίας...

π. Γαβριήλ Μαραγκός τ.Ι.
Ρεπορτάζ

Τηλεγράφημα, από το Βατικανό, 6 Ιουνίου 1998 και προς τον Σεβασμιότατον κ.κ. Νικόλαον Φώσκολον, Αρχιεπίσκοπον Καθολικών Αθηνών.

Επί τη ευκαιρία της εκατονταετηρίδας από την ίδρυση της Φιλόπτωχου Εταιρείας «Αγίου Αντωνίου στην Αρχιεπισκοπή Καθολικών Αθηνών, ο Άκρος Αρχιερέυς, πνευματικώς παρών, απευθύνει συγχαρητήριο χαιρετισμό, εκφράζοντας βαθιά εκτίμηση για την έντονη δραστηριότητα και συμπαράσταση που επέδειξε μέχρι σήμερα η αξιέπαινη αυτή Εταιρεία προς όφελος των πιο πτωχών αδελφών, και ενώ εύχεται να συμβάλει η ευτυχής αυτή επέτειος ώστε όλα τα μέλη να ενισχυθούν για να εκπληρώνουν με ανθρώπινη και χριστιανική γενναιοδωρία και αλληλεγγύη το καθήκον τους, έχοντας ως ευαγγελικό πρότυπο τον καλό Σαμαρείτη, επικαλείται, δια των πρεσβειών της Θεοτόκου, εκλεκτές τις χάριτες του Κυρίου και τις ουράνιες αμοιβές, και αποστέλλει από καρδιάς σε Σας, στα Μέλη της Εταιρείας, στους ευεργετούμενους και σε όσους συμμετέχουν στις εορταστικές εκδηλώσεις, την αποστολική Ευλογία που ζητήσατε, ευχόμενος συνεχή τη θεία συμπαράσταση.

Καρδινάλιος Άγγελος Σοντάνο
Αρχιεγραμματεύς της Αγ. Έδρας.

**Πώς μπορείτε να μας
βοηθήσετε**

Γίνετε μέλη του Σωματείου.

Γνωρίστε στο περιβάλλον σας το έργο που πάνω από έναν αιώνα, χωρίς διακοπή, επιτελεί η Φιλόπτωχος Εταιρεία «Άγιος Αντώνιος».

Αν μπορείτε, στηρίξτε το έργο της, με εθελοντική προσφορά υπηρεσιών ή με οικονομική ενίσχυση.

Το σωματείο είναι αναγνωρισμένο και οι δωρεές σ' αυτό εκπίπτουν από την Εφορία.